

ارواح مرده: نخبگان ملیت‌گریز آمریکا در عصر جهانی شدن*

(تعارض نخبگان جهانی و مردم غیرجهانی)

ساموئل هانتینگتون

مترجمان:

محسن شریعتی‌نیا، دانشجوی دکترای روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی

ام البنین توحیدی، پژوهشگر ارشد مرکز تحقیقات استراتژیک

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پریال جامع علوم انسانی

* برگرفته از:

Samuel Huntington, "Dead Souls: The Denationalization of the American Elite", The National Interest, Spring 2004.

مباحثات پیرامون هویت ملی یکی از ویژگی‌های رایج دوران ماست. در این حوزه گهگاهی مسائل بی‌محتوایی طرح می‌شود، اما کلیت این بحث برای جامعه‌ی آمریکا و سیاست آن در داخل و خارج پیام‌های ژرفی به دنبال دارد. تفاوت درک-به‌خصوص میان شهروندان عادی و اغلب نخبگان جهان گرا پیرامون عناصر شکل دهنده‌ی هویت ملی منجر به بروز اختلاف در برداشت از منافع ملی و اولویت‌های سیاستگذاری می‌گردد.

دیدگاهی که در سطح عموم، پیرامون هویت ملی وجود دارد، تفاوت‌های عمیقی با دیدگاه بسیاری از نخبگان دارد. عموم مردم غالباً نگران امنیت فیزیکی و همچنین امنیت اجتماعی هستند که شامل تداوم – در درون شرایط قابل پذیرشی جهت تکامل تدریجی الگوهای زبانی، فرهنگ، معاشرت، دین و هویت ملی می‌شود. دغدغه‌های فوق الذکر برای بسیاری از نخبگان آمریکا اولویت ثانویه دارد، آن‌ها به مشارکت در اقتصاد جهانی، حمایت از تجارت جهانی و مهاجرت، تقویت نهادهای بین‌المللی، ترویج ارزش‌های آمریکایی در سطح جهان و تشویق خردۀ هویت‌ها و خردۀ فرهنگ‌ها در داخل آمریکا، اولویت می‌دهند. تمایز اساسی میان نخبگان آمریکایی و عموم مردم نه میان انزواگرایی در مقابل رویکرد بین‌المللی گرایی بلکه تقابل ناسیونالیسم و تفکر جهان وطنی است.

ارواح مرده

در آگوست ۱۸۰۴، والتر اسکات، نوشن منظومه‌ی آخرین خنیاگر را به پایان برد. او در آنجا

پرسیده بود:

مرد با روحی مرد نفسم می‌کشد.

کسی که هرگز با خویش نگفته است:

اینجا از من است، خاک من است؟

او که هرگز قلبش در سینه شعله ور نشده است...

از سرگردانی پای از خانه بیرون نهاده و رو سوی مسیری بیگانه کرده است؟

امروز پاسخ به پرسش اسکات مثبت است، شمار ارواح مرده کم است، اما در حال گسترش در میان نخبگان، اعم از تجارت پیشه گان، متخصصان، روشنفکران و دانشگاهیان است. اگر با ادبیات اسکات سخن بگوییم، آنان ممکن است به واسطه‌ی "قدرت، شهرت و ثروت" در حال گسترش پیوندهای خود با ملت آمریکا باشند. هنگامی که آنان از خارج به موطنشان باز می‌گردند، علاقه‌ای ندارند که غرق در احساسات میهن پرستانه نسبت به سرزمنیشان شوند. این نگرش و رفتار آنان در تضاد با احساسات میهن دوستانه‌ی عموم مردم آمریکا قرار می‌گیرد. شکافی بزرگ و درحال گسترش میان ارواح مرده یا در حال مرگ نخبگان و مردمی که "خداآنده را به خاطر آمریکا شکر می‌کنند" مشاهده می‌شود.

فوران احساسات میهن پرستانه پس از ۱۱ سپتامبر باعث کم شدن موقت این شکاف شد. اما عدم تکرار چنین فجایعی و همچنین فشارهای بین‌المللی جهانی شدن اقتصاد باعث آن خواهد شد تا بیگانگی نخبگان آمریکا ادامه یابد. جهانی شدن شامل گسترش عظیم روندهای تعامل میان افراد، شرکت‌ها، دولتها، سازمان‌های غیر دولتی، رشد و بسط سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های چندملیتی، تولید و بازاریابی در سطح جهانی و گسترش سازمان‌ها، رژیم‌ها و تنظیمات بین‌المللی است. تأثیر این گسترش بر کشورها و گروه‌های مختلف متفاوت است. درگیری و ورود افراد در فرایندهای جهانی شدن اغلب ارتباط مستقیمی با پایگاه اقتصادی - اجتماعی آنان دارد.

نخبگان در مقام مقایسه با اقشار عادی، علائق، تعهدات و هویت‌های بسیار عمیق تر فرامی‌دارند. نخبگان آمریکایی اعم از شاغلین بخش دولتی، تجارت پیشگان و شاغلان سایر سازمان‌ها، در مقایسه با دیگر کشورها نقش بسیار پر اهمیت تری در فرایندهای جهانی شدن به عهده داشته‌اند و این یکی از عواملی است که تعهدات آنان نسبت به هویت و منافع ملی را کم رنگ ساخته است. مشابه این بسط و گسترش پایه‌های جهانی، در آمریکای بعد از جنگ داخلی اتفاق افتاد. با صنعتی شدن سریع، فعالان عرصه‌ی تجارت، اگر در سطوح محلی یا ایالتی فعالیت می‌کردند، قادر به کسب موقوفیت‌های چشمگیری نمی‌شدند. آنان به فعالیت در سطح ملی روی آورده‌اند تا بتوانند سرمایه، نیروی کار و بازارهایی را که بدان نیاز میرم داشتند، به دست آورند. بدین طریق جاه طلبی افراد به لحاظ جغرافیایی، سازمانی و تحرك شغلی، به تدریج بیشتر بر پایه‌های ملی قرار گرفت تا

پایه‌های محلی. رشد شرکت‌ها و دیگر مجامع ملی، قدرت ملی، منافع ملی و دیدگاه‌های ملی را ترویج کرد. قوانین و استانداردهای ملی بر قوانین و استانداردهای ایالتی ارجحیت یافت. هویت و آگاهی‌های ملی بر هویت‌های ایالتی و منطقه‌ای ترجیح داده شد. رشد فرامملی گرایی نیز، البته در مراحل آغازین تا حدودی مشابه فرایند فوق‌الذکر است. رویکردهای فرامملی گرایانه را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد:

- ۱ - جهان گرا^۱
- ۲ - اقتصادی^۲
- ۳ - اخلاق گرا^۳

جهان گرایی اساساً شکل افراطی ناسیونالیسم و اعتقاد به یکتا بودن آمریکایی‌هاست. بر پایه‌ی این دیدگاه آمریکا یک استثنا است، نه به لحاظ اینکه یک ملت بی‌نظیر است، بلکه بدین لحاظ که دارای این شایستگی است که در سطح جهانی مورد **الگوپرداری** قرار گیرد. این جهانی بودن آمریکا به واسطه‌ی گردآمدن مردمی از سراسر جهان در این کشور و پذیرش گسترده‌ی فرهنگ و ارزش‌های آمریکایی از سوی جوامع دیگر است. در این مرحله به تدریج تمایز میان آمریکا و جهان به واسطه‌ی برتری قدرت آمریکا و جاذبه‌ی روزافزون فرهنگ و ارزش‌های آمریکایی، از بین می‌رود.

رویکرد اقتصادی بر این نکته تأکید دارد که جهانی شدن اقتصاد به مثاله‌ی یک نیروی فائقه، مرزهای ملی را درهم می‌شکند، اقتصادهای ملی را در یک کل جهانی شده ادغام می‌کند و به سرعت اقتدار و کارکرد دولتهای ملی را دچار فرسایش می‌سازد. این دیدگاه در میان عوامل اجرایی شرکت‌های چند ملیتی، سازمان‌های غیر دولتی گسترده و سازمان‌هایی که عملکرد آنها بر پایه‌های جهانی قرار گرفته و اعضای آن را افرادی تشکیل می‌دهند که دارای مهارت‌های فنی بسیار بالایی بوده و برای مهارت آنان تقاضای جهانی وجود دارد، از نفوذ بالایی برخوردار است.

^۱ - Universalist.

^۲ - Economic.

^۳ - Moralist.

رویکرد اخلاقی، میهن پرستی و ناسیونالیسم را به سان نیروهای شیطانی می‌پنداشد و معتقد است که حقوق بین‌الملل، نهادهای بین‌المللی، رژیم‌ها و هنجارهای بین‌المللی به لحاظ اخلاقی برتر از قوانین و نهادهای ملی هستند. بر این پایه، تعهد در برابر بشریت باید بر تعهد ملی برتری یابد. این رویکرد در میان روشنفکران، دانشگاهیان و روزنامه‌نگاران دیده می‌شود. می‌توان گفت که فراملی‌گرایی اقتصادی ریشه در بورژوازی دارد و فراملی‌گرایی اخلاقی ریشه در حوزهٔ روش‌فکری.

در ۱۹۵۳، مدیر جنرال موتورز که به وزارت دفاع برگزیده شده بود، مدعی شد که "هرچه برای جنرال موتورز خوب است، برای آمریکا نیز خوب است." او مورد نقدهای گسترده‌ای قرار گرفت، زیرا نگفته بود که هرچه برای آمریکا خوب است، برای جنرال موتورز نیز خوب است. به عبارتی دیگر، او و معتقدانش به نوعی به انطباق میان منافع آمریکا و شرکت‌ها، قائل بودند. اما امروزه شرکت‌های چند ملیتی، منافع خود را منتفک از منافع آمریکا تعریف می‌کنند. این شرکت‌ها به دلیل گسترهٔ جهانی فعالیتشان، با وجودی که مرکزشان در آمریکا است، به تدریج خود را کمتر آمریکایی می‌دانند. در دههٔ ۹۰ شرکت‌هایی همچون فورد، اتنا، موتورولا، پرایس کوستکو و کیمبلی کلارک، پیشنهاد رالف نیدر را که در آن تاکیداتی بر وطن دوستی شده بود، به شدت رد کردند و خود را صراحةً فراملی نامیدند. به همین دلیل که شرکت‌هایی که در اصل آمریکایی‌اند و فعالیت آنها جنبهٔ جهانی دارند، درگزینش مدیران و کارکنان خود، توجهی به ملیت آنان نمی‌کنند. در سال ۱۹۹۹، یکی از مقامات سیا اذعان کرد که ما نتوانستیم همکاری قابل توجهی با شرکت‌های آمریکایی داشته باشیم، به لحاظ اینکه این شرکت‌ها خود را چند ملیتی می‌دانستند و ممکن نبود که برخلاف منافعشان با دولت آمریکا همکاری کنند.^(۱)

ناسیونالیسم، اشتباه بودن مفهوم مارکسی پرولتاریای یکپارچه‌ی بین‌المللی را اثبات کرد و جهانی شدن نیز بر عقیدهٔ آدام اسمیت مبنی بر اینکه "مالک زمین در وضعیت طبیعی لازم است که شهروند یک کشور خاص باشد... صاحب کالا به طور صحیح شهروندی جهانی است و لازم نیست به یک کشور خاص وابسته باشد" مهر تایید زد. این دیدگاه اسمیت که در سال ۱۷۷۶ بیان شده، توصیف دقیقی از وضعیت تجارت پیشگان امروزی است.

هانتر و بیتز از مصاحبه‌ی خود با عوامل اجرایی ۲۳ شرکت چند ملیتی آمریکایی و سازمان‌های غیر انتفاعی چنین نتیجه گرفته‌اند: "به طور قطعی، این نخبگان گرایش جهانی دارند: آنان به همه‌ی جای جهان سفر می‌کنند و پاسخ‌گویی‌شان نیز جهانی است. به علاوه خود را شهر و ندان جهان می‌دانند که به طور اتفاقی از گذرنامه آمریکایی استفاده می‌کنند، تا اینکه خود را شهر و ندان آمریکایی بدانند که به طور اتفاقی در یک سازمان جهانی مشغول به کارند. مفهوم "نگرش جهانی" بر آنان حاکم است. در دیدگاه‌ها و تعهدات اخلاقی خود نگرش باز و جهان شمولی دارند." به همراه "نخبگان جهانی شده" دیگر کشورها، این مقامات اجرایی آمریکایی در یک "حباب اجتماعی- فرهنگی" که بخشی از آن ناشی از فرهنگ ملی فرد و بخشی دیگر ناشی از تعاملات میان او با دیگران است، واقع شده‌اند، چیزی که هانتر و بیتز بر آن "جهانی سخن گفتن" نام نهاده‌اند.

عاملان جهانی کردن اقتصاد، مصرانه جهان را به مثابه‌ی "یک واحد اقتصادی" در نظر می‌گیرند. همان طور که هانتر و بیتز در گزارش خود می‌گویند "همه‌ی سازمان‌هایی که گستره‌ی جهانی دارند و نه فقط شرکت‌های چند ملیتی، در جهانی فعالیت می‌کنند که با مشخصه‌هایی چون بازارهای گستره‌ده، نیاز به مزیت رقابتی، کارآمدی، هزینه- فایده، حداکثر سود با حداقل هزینه، بازارهای مناسب و سودآوری شناخته می‌شود. آنان نگرش جهانی خود را این گونه توجیه می‌کنند که ملزم به آشنایی با نیازهای مصرف کنندگانشان در سراسر جهان هستند". کاری که جهانی شدن انجام داده است، همان‌طور که یک مشاور آرچو دانیلز میدلند گفته است "انتقال قدرت از دولت‌ها به مصرف کننده‌ی جهانی است".(۲) با جایگزینی بازار جهانی به جای اجتماع ملی، شهر و ندان ملی تبدیل به مصرف کننده‌ی جهانی می‌شوند. اقتصادهای فرامملوی کانون ظهور یک "طبقه بسیار مرغه" در عرصه‌ی جهانی هستند.

شورای سیاستگذاری تجارت جهانی مدعی است که "روند یکپارچه شدن اقتصاد جهانی، یک گروه نخبگان جهانی جدید را به وجود آورده است. "این طبقه با برچسب‌هایی همچون "مردان داووس"، یا کاسموکرات، مشخص می‌شود و به وسیله‌ی مفاهیم جدیدی در ارتباطات جهانی تقویت می‌گردند. اینان شامل دانشگاهیان، کارمندان بین‌المللی و عوامل اجرایی شرکت‌های جهانی

و مانند آن هستند. تعداد این افراد در سال ۲۰۰۰ حدود بیست میلیون نفر برآورد شده است که از این تعداد ۴۰٪ آمریکایی‌اند و این رقم تا سال ۲۰۱۰ به دو برابر افزایش خواهد یافت.^(۳) اینان که ۴٪ تا ۳٪ مردم آمریکا را تشکیل می‌دهند، کمترین نیاز را به وفاداری‌های ملی احساس می‌کنند، مرزهای ملی را به مثابه موادی می‌بینند که رو به زوال می‌رود و دولت‌های ملی را به عنوان رسوباتی از گذشته می‌یابند که تنها کارکرد مفیدشان، تسهیل فعالیت این نخبگان جهان گراست. در همین جهت، مدیر یکی از این شرکت‌ها با قاطعیت پیش‌بینی کرده است که "در آینده سیاستمداران تنها کسانی هستند که خواستار حراست از مرزهای ملی هستند. فعالیت در نهادها و شبکه‌های فراملی، تنها معروف این نخبگان جهانی نیست، بلکه نقدی است بر نخبگانی که پایهٔ فعالیت خود را در درون مرزها قرار داده‌اند. کسی که وفاداری‌ها، هویت‌ها و دلمندوگی‌های او کاملاً ملی است، از شناس بسیار کمتری در رسیدن به رده‌های بالای پیشرفت در عرصهٔ تجارت، امور دانشگاهی، امور رسانه‌ای و تخصصی برخوردار است تا کسی که بر این محدودیت‌ها فائق آمده است. جز حوزهٔ سیاست، کسانی که محدود بمانند، دچار عقب ماندگی می‌شوند. آنان باید نگاه خود را به سوی بین‌المللی شدن تغییر جهت دهند. به قول مانوئل کاستلر جامعهٔ شناس "نخبگان جهان گرا هستند، مردم عادی تفکر محلی دارند." به هر روی، فرصت پیوستن به این جهان‌گراها محدود به اقلیت بسیار کوچکی از مردم در کشورهای صنعتی و محدودی از افراد در کشورهای در حال توسعه است. نخبگان فعال در اقتصاد جهانی با فرسایش تعلقات ملی خود مواجه‌اند. همان‌گونه که یک نظرسنجی در اوایل دههٔ ۱۹۸۰ نشان می‌دهد. "کسانی که بالاترین سطح درآمد و تحصیلات را دارند... از شرایط بسیار بهتری برخوردارند... در صورت ترک کشور برای کسب درآمد بیشتر، آنان نسبت به افراد فقیر و فاقد تحصیلات، شناس بسیار بیشتری برای موفقیت دارند."^(۴)

در اوایل دههٔ ۹۰، وزیر کار، رابرت ریچارد نیز به نتیجهٔ مشابهی رسید بدین صورت که "آمریکایی‌هایی که بیشترین درآمد را دارند... از بدنهٔ ملت جدا شده‌اند"^(۵) این نخبگان جدا شده، آن طور که توابع و ولریدیج می‌گویند: به طور روزافروزی از بدنهٔ جامعه جدا می‌شوند: اعضای آن در دانشگاه‌های خارجی به مطالعهٔ می‌پردازند، مدتی از زمان کاری خود را در خارج می‌گذرانند و در سازمان‌هایی فعالند که گسترهٔ فعالیتشان جهانی است. آنان جهانی در جهان به

وجود آورده‌اند، و با هزاران هزار شبکه به هم‌دیگر می‌پیوندند، اما از غالب مردم کوتاه فکر جوامع خود جدا هستند... مشتاقند تا وقت خود را با چشم کردن با همتایان خود در سراسر دنیا بگذرانند تا با همسایه مجاورشان.^(۶)

در حال حاضر، روشنفکران این گرایش را تقویت می‌کنند، آنان تعهدات ملی خود را ترک کرده‌اند و معتقدند که پذیرفتن تعهدات بشری ارجحیت اخلاقی دارد. این تمایلات در دهه ۱۹۹۰ در جامعه‌ی دانشگاهی شایع بود. مارتا نوسیام از دانشگاه شیکاگو- ضمن رد تأکید بر غرور ملی و تلقی آن به مثابه‌ی "خطر اخلاقی" مصراوه بر برتری جهان‌گردانی بر میهن دوستی صحنه می‌گذارد و استدلال می‌کند که مردم باید وفادای‌های خود را به اجتماع جهانی و در جهت پیشرفت بشریت سمت و سو دهند. امی گوتمن -از دانشگاه پرینستون- نیز اظهار داشته که "مشمُّر کننده است، دانش اموزان آمریکایی یاد بگیرند که شهر و ندان ایالات متحده برتر از همه هستند". او اضافه می‌کند که وفاداری‌های اساسی آمریکاییان نباید متوجه ایالات متحده یا هر اجتماع دیگر دارای حاکمیت سیاسی باشد، بلکه باید به سوی "دموکراسی برای بشریت" سوق یابد. جرج لیپزیتر از دانشگاه کالیفرنیا، معتقد است که "در سال‌های اخیر تشبیث به میهن پرستی به عنوان اولین وسیله در دست افراد پست از هر نوعی، مورد استفاده بوده است".

ریچارد سنت از دانشگاه نیویورک با طرد "مفهوم شیطانی هویت ملی" حکم می‌کند که حاکمیت ملی به عنوان یک پدیده‌ی "اساساً مطلوب" دچار فرسایش شدید شده است. پیتر اسپیرو از دانشگاه هوفستر- با تایید این نظر نتیجه می‌گیرد که "استفاده از واژه‌ی "ما" (we) در متن موضوعات بین‌المللی به طور روزافزونی دشوار می‌گردد. در گذشته مردم از واژه‌ی "ما" برای ارجاع به دولت- ملت استفاده می‌کردند، اما در حال حاضر پیوستگی با دولت- ملت "به اندازه‌ای نیست

که لازم باشد منافع یا حتی وفاداری‌های افراد را در سطح بین‌المللی با آن تعریف کنیم".^(۷)

اخلاقیون فراملی‌گرا نیز انتقادات سختی به مفهوم حاکمیت ملی وارد می‌کنند. آنان با این دیدگاه کوفی عنان- دبیر کل سازمان ملل متحد- موافقند که حاکمیت ملی باید تبدیل به حاکمیت فرد شود تا اجتماع بین‌المللی بتواند از نقض فاحش حقوق شهروندان توسط دولت‌ها جلوگیری کرده یا آن را متوقف سازد. این امر پایه‌ای برای دخالت‌های نظامی و غیر نظامی سازمان ملل در

امور داخلی کشورها فراهم می‌آورد. عملی که به صراحة در منشور سازمان ملل متحد ممنوع شده است. در شکلی گسترده‌تر، اخلاق‌گرها از تفوق حقوق بین‌المللی بر قوانین داخلی، مشروعيت گسترده‌تر تصميماتی که در سطح بین‌المللی گرفته می‌شوند، نسبت به تصميمات ملی و قدرت بيشتر نهاي های بین‌المللی در قياس با دولت‌های ملی، هواداري می‌کنند. حقوق دانان بین‌المللی اخلاق‌گرا با توسعه مفهوم "حقوق بین‌الملل عرفی" سعی کرده‌اند اين هنجارها و اعمال را در حدی از پذيرish قرار دهند که بتواند پاييه‌اي برای بي اعتبار کردن قوانين ملی فراهم آورد. گام مهمی که در آمريكا در جهت عينيت بخشی به ديدگاه فوق الذکر برداشته شد، تصميم دادگاه تجدیدنظر، مبني بر تفسير ماده ۱۷۸۹ پيرامون حفاظت از اتباع آمريكا بود. بر اين اساس، به عنوان مثال، در دعواي فيلاوريگا در برابر پنا- ايرالا، شهروندان پاراگونه‌ای ساكن آمريكا با استناد به انجام عمل مدنی توانيستند به طرح شكایت از مقامات دولت پاراگونه به اتهام دست داشتن در قتل يك پاراگونه‌ای در پاراگونه، بپردازنند. اين قانون در موارد مشابهی نيز در دادگاه‌های آمريكا به کار گرفته شده است. بنابراین، در اين گونه موارد دادگاه‌های يك کشور فراتر از مزهای آن به قضاوت می‌پردازنند و اين قدرت را به دست می‌آورند که به وسیله‌ی خارجيان، عليه خارجيان، در يك کشور خارجي به ايراد اتهام بپردازنند.

حقوق دانان بین‌المللی اخلاق‌گرا بر اين عقیده‌اند که رويء‌های حقوق بین‌الملل عرفی به عنوان پيش فرض قوانين فدرال محسوب می‌گردد. جرمی راپيکينگ به عنوان يك حقوق‌دان معتقد است که "رسيدن به نقطه‌اي که هرچه بيشتر اين قوانين بین‌المللی در حقوق داخلی نفوذ کنند، مدنظر است. اگر قاعده‌های در حقوق بین‌الملل عرفی بر عليه تبعيض نژادی وجود دارد، چرا در مورد تبعيض جنسی وجود نداشته باشد؟ و چرا عليه تبعيض در مسائل شهروندی، زبان و ... نباشد."^(۸) حقوق دانان بین‌المللی اخلاق‌گرا معتقدند که قوانين آمريكا باید بر مبنای معيارهای بین‌المللی باشد تا قضيات خارجي نيز همانند قضيات آمريکايی در به کارگيري آن مشکلي نداشته باشند و برای نيل به اين مقصود باید اين قوانين بر مبنای هنجارهای بین‌المللی تدوين گردد و نه هنجارهای آمريکاني.

به طور کلی حقوق دانان بین‌المللی اخلاق گرا معتقدند که آمریکا باید ایجاد نهادهای بین‌المللی همچون دادگاه بین‌المللی جنایات جنگی، دادگاه کیفری بین‌المللی، و مواردی از این قبیل را مورد حمایت قرار دهد.

شیوع تفکرات ضد میهن دوستی در میان روشنفکران لیبرال باعث شده تا عده‌ای از آنان و پیروانشان متوجه خطراتی شوند که از ناحیه‌ی این تفکر نه فقط آمریکا بل لیبرالیسم آمریکایی را تهدید می‌کند. اغلب آمریکایی‌ها همچنان که ریچارد رورتی نوشته است، به کشور خود و آمریکایی بودنشان می‌بالند، اما "استثنائی بر این قاعده درکالج‌ها و دانشگاه‌ها دیده می‌شود، خصوصاً در گروه‌هایی که دیدگاه‌های چپ در آنها حالت قدسی دارند. "چپ‌ها" در سطح وسیعی و به نحو بسیار خوبی به مسائل زنان، آفریقایی-آمریکایی‌ها و همجنس‌بازان می‌پردازند... اما مساله‌ای که برای چپ وجود دارد این است: آنان میهن دوست نیستند." آنان ایده‌ی هویت ملی و احساس غرور ملی را با دیده انکار می‌نگرند.

اگر چپ می‌خواهد همچنان نفوذ خود را حفظ کند، باید پذیرد که "یک احساس هویت مشترک ملی... اساسی‌ترین مؤلفه‌ی تشکیل دهنده‌ی مفهوم شهروندی است." بدون میهن دوستی، چپ نخواهد توانست به اهداف خود درباره آمریکا دست یابد^(۹)، امری که برای متفکران لیبرال نیز مصدق دارد.

مردم میهن دوست

گرچه عده‌ای از نخبگان تجارت پیشه و روشنفکران آمریکایی هویتی جهانی دارند و خود را به عنوان "شهروندان جهان" تعریف می‌کنند، به طور کلی مردم این کشور به مثابه‌ی یک کل، تعهدات قوی ملی دارند. اکثریت بزرگی از آنان تمایلات میهن دوستانه دارند و با غرور از موطنشان یاد می‌کنند. در یک نظر سنجی که در سال ۱۹۹۱ صورت گرفت و در پاسخ به این سوال که "آیا به آمریکایی بودن خود مفتخرید؟" ۹۶٪ آنان کاملاً به آمریکایی بودن خود افتخار می‌کردند. حتی حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر تأثیر زیادی براین احساسات شدید میهن دوستانه بگذارد. در سپتامبر ۲۰۰۲، ۹۱٪ آمریکاییان به آمریکایی بودن خود بسیار افتخار می‌کردند.^(۱۰) اگر

مردم سایر کشورها نیز چنین پاسخ‌هایی بدنهند، شاید این وطن دوستی و غرور ملّی معنای چندانی نداشته باشد، اما در اغلب کشورها چنین نیست. آمریکاییان همواره در وطن دوستی بر دیگر ملل پیشی گرفته‌اند. در نظرسنجی‌هایی که در سال‌های ۱۹۸۱-۸۲، ۱۹۹۰-۹۱، ۱۹۹۶-۱۹۹۵ راجع به غرور ملّی و در میان ۴۱ تا ۶۵ کشور جهان صورت گرفت، آمریکاییان در رتبه‌ی نخست قرار گرفته‌اند. بدین لحاظ که ۹۶٪ آنان "تگاه مفتخرانه‌ای" به کشورشان داشتند. متغیرهایی که در این تحقیقات برای سنجش هویت به کار گرفته شده، شامل موقعیت اقتصادی- اجتماعی، نژاد و زادگاه است. در تحقیقات ۱۹۹۰-۱۹۹۱ موسسه "ورلد والیوز سروی" بیش از ۹۸٪ کسانی که زادگاه آنان آمریکا بود، مهاجران، سفید پوستان غیر اسپانیایی تبار، سیاهان و ۹۵٪ اسپانیایی تبارها اظهار داشتند که به کشورشان بسیار افتخار می‌کنند. هنگامی که درباره‌ی اولویت هویت ملّی سوال شد، اختلافات ظهور کرد. ۳۱٪ از کسانی که زادگاهشان آمریکا است و سفید پوستان غیر اسپانیایی تبار، اظهار کردند که اولویت در هویتشان با آمریکاست. اما این نسبت برای سیاهان به ۲۵٪ اسپانیایی تبارها ۱۹٪ و مهاجران ۱۷٪ نزول پیدا کرد. در پاسخ به این سوال که آیا مایل به جنگیدن برای آمریکا هستند؟ ۸۱٪ از سفید پوستان غیر اسپانیایی تبار و ۷۹٪ از کسانی که زادگاهشان آمریکاست، جواب مثبت دادند، که این نسبت در میان مهاجران ۷۵٪، سیاهان ۶۷٪ و اسپانیایی تبارها ۵۲٪ بود.^(۱۱)

این داده‌ها مؤید آن است که مهاجران جدید در مقام مقایسه با مهاجران اولیه به سختی جذب جامعه آمریکا می‌شوند، بدین لحاظ که تردیدهای بیشتری نسبت به این جامعه دارند. هنوز و به نحو قابل ملاحظه‌ای تعداد کمتری از سیاه پوستان در مقایسه با سفید‌ها، خود را میهن دوست می‌دانند. در یک نظرسنجی در ۱۹۸۹، ۹۵٪ سفید پوستان و ۷۷٪ سیاهان خود را "بسیار" یا "تاحدی" میهن دوست توصیف کردند.^(۱۲) در نظرسنجی دیگری در ۱۹۹۸ از والدین دانش آموزان، ۹۱٪ سفید پوستان، ۹۲٪ اسپانیایی تبارها و ۹۱٪ مهاجران، کاملاً یا تا اندازه‌ای با این عبارت که "آمریکا بهترین کشور در میان کشورهای دنیاست"، موافقت داشتند.

در میان والدین آفریقایی - آمریکایی این نسبت به ۸۴٪ نزول کرد. در سایر نظرسنجی‌ها، تفاوت سیاه و سفید در مواردی کاهش می‌یابد، در سپتامبر ۲۰۰۲ مؤسسه گالوب درنظر سنجی‌ای

که برای ای‌بی‌سی نیوز و واشنگتن پست انجام داد، ۷۴٪ لز سفید پوستان و ۵۳٪ غیر سفیدها اظهار داشتند که به آمریکایی بودن خود بسیار افتخار می‌کنند، با توجه به اینکه به لحاظ تقسیم بندی‌های اجتماعی- اقتصادی بسیار با هم متفاوت بودند.^(۱۲) با اندکی اختلاف، آمریکاییان همواره هویت خود را با کشورشان پیوند زده‌اند، به خصوص در مقام مقایسه با سایر کشورها.

با توجه به این شرایط، شاید نخبگان آمریکایی دچار "بیگانگی" باشند، اما عموم مردم این کشور همان طور که نتیجه‌ی یک نظرسنجی مقایسه‌ای نشان می‌دهد، "میهن دوست‌ترین مردم دنیا هستند".^(۱۳)

دموکراسی غیر انتخابی

افزایش اختلاف بین رهبران نهادهای اصلی و مردم پر سر مسائل داخلی و خارجی که بر هویت ملی موثر است، یک نقطه ضعف بزرگ فرهنگی را شکل می‌دهد که تمایزات طبقه‌ای مذهبی، نژادی، منطقه‌ای و اخلاقی را به وجود می‌آورد. مؤسسات دولتی و خصوصی آمریکایی به طور روزافزون از مردم آمریکا جدا می‌شوند. آمریکا از لحاظ سیاسی، مبتنی بر یک حکومت دموکراسی است، چون مقامات اصلی آن از طریق انتخابات آزاد و صحیح انتخاب می‌شوند، اما از بسیاری جهات از الگوی یک دموکراسی غیر انتخابی پیروی می‌کند چون در مورد مسائل مهم به خصوص مسائلی که هویت ملی را دربر می‌گیرد، رهبران آنها بدون درنظر گرفتن آرای مردم و حتی خلاف نظر آنان به تصویب قانون مبادرت کرده و سیاستگزاری می‌کنند. به این ترتیب مردم آمریکا به طور روزافزونی از سیاست و حکومت بیگانه شده‌اند. یک بررسی در دهه ۱۹۸۰ می‌شان می‌دهد که لایه‌هایی از نخبگان نظامی و اقتصادی معاصر آمریکا که در حوزه‌های وسائل ارتباط جمعی، کار، مذهب، حقوق و بوروکراسی فعالیت می‌کنند، دو یا بیش از سه برابر عموم مردم لیرال هستند.^(۱۴) بررسی مشابه دیگری نشان داد که در مورد مسائل اخلاقی، نخبگان همواره بیش از شهروندان عادی آمریکا لیرال هستند. به ویژه نخبگان حکومتی، مؤسسات خصوصی و وسائل ارتباط جمعی به شدت لیرالی می‌اندیشند و نیز چهره‌های دانشگاهی به ویژه در موسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌هایی که دانشجویان رادیکال دهه ۱۹۶۰ در آن به استادی نائل شده‌اند. استانلی

روتمن معتقد است که شاخه‌های علوم اجتماعی در دانشگاه‌ها شدیداً لیرال و جهان وطنی‌اند در غیر این صورت از بین می‌روند. تقریباً هر یک از اشکال وفاداری شهروندان و میهن‌پرستی، در این محیط‌ها ارجاعی است.^(۱۵) لیرالیسم همچنین به مذهب‌گریزی متمایل است. در مطالعه‌ای که در ۱۹۶۹ توسط لیپست ولاد انجام شد، حداقل ۷۱٪ از یهودیان، کاتولیک‌ها و پروتستان‌های دانشگاهی که خود را لیرال می‌نامیدند، در عین حال مخالفت خود را با مذهب نیز آشکار می‌کردند. این تفاوت‌ها در ایدئولوژی، ناسیونالیسم و مذهب، اختلافاتی را بر سر مسائل سیاست داخلی و خارجی که با هویت ملی در ارتباط است، به وجود می‌آورد. مردم به شدت از امنیت نظامی، اجتماعی، اقتصاد داخلی و حاکمیت ملی حمایت می‌کنند، در حالی که نخبگان سیاست خارجی کمتر به این مسائل می‌پردازند، بلکه بیشتر به افزایش امنیت بین‌المللی آمریکا، صلح، جهانی شدن و پیشرفت اقتصادی سایر ملت‌ها می‌اندیشند. همان‌طور که جک کرتین می‌گوید، یک اختلاف نظر جدی بین نخبگان حامی چند فرهنگ‌گرایی و توده‌ی حامی همگون سازی برای ایجاد یک هویت ملی، وجود دارد.^(۱۶)

شکاف مشابهی بین توده ناسیونالیست و نخبگان جهان گرا وجود دارد که تاثیر عده‌های را بر رابطه‌ی بین هویت آمریکایی و سیاست خارجی می‌گذارد.

یک مطالعه در سال ۱۹۹۴ به وسیله کرتین و دیگران نشان می‌دهد که کاهش اجماع نظر پیرامون نقش بین‌المللی آمریکا، از کاهش توافق پیرامون معنای آمریکایی بودن و بسیاری از ویژگی‌های ناسیونالیسم آمریکایی پیروی می‌کند. بنیان‌های داخلی هژمونی طولانی لیرالیسم جهانی و جهان‌گرایی در حال اضمحلال است، فارغ از این حقیقت که ایالات متحده مدت زیادی است که با یک رقیب نظامی قدرتمند مواجه نشده است.^(۱۷) مردم، ناسیونالیست هستند و نخبگان، جهان گرا به طور مثال در سال ۱۹۹۸، اختلاف نظر از ۲۲٪ تا ۴۲٪ بین دیدگاه‌های مردم و گروهی از رهبران سیاست خارجی پیرامون ۳۴٪ حوزه از مسائل این بخش وجود داشت.^(۱۸) از شش نظر سنجی که از سال ۱۹۷۸ تا ۱۹۹۸ انجام شد، هرگز نسبت تعامل نخبگان سیاست خارجی به ایفای نقش فعال ایالات متحده در جهان کمتر از ۹۶٪ نشد و هیچ‌گاه نسبت تعامل مردم به داشتن چنین نقشی به بیش از ۶۵٪ نرسید. صرف‌نظر از چند استثناء، مردم همواره در استفاده از نیروی نظامی به

منتظر حمایت از سایر کشورها در مقابل تجاوز به آنها بسیار بی‌میل‌تر از رهبران بوده‌اند. به عبارت دیگر مردم بیشتر نگران ناآرامی در کشورهای همسایه‌شان هستند. به عنوان مثال، خواهان حمایت از ناآرامی داخلی در مقابل رژیم کاسترو و استفاده از نیروی نظامی در صورتی که دولت این کشور توسط یک انقلاب تهدید شود، هستند. اما اکثریت قاطع شهروندان در عین حال معتقدند که آمریکا نباید در بحران‌های بین‌المللی بدون حمایت متحداش وارد عمل شود، چیزی که در مقام مقایسه کمتر از نیمی از نخبگان به آن معتقدند. فقط ۵۷٪ از مردم موافق رهبری نیروهای حافظ صلح بین‌المللی سازمان ملل توسط آمریکا در بخش‌های آشوبزدهی جهان هستند. در حوزه‌ی اقتصاد، به ویژه اختلاف‌نظر بین مردم و نخبگان حول روابط اقتصادی آمریکا با سایر مناطق جهان، بسیار زیاد است. ۸۷٪ رهبران و ۵۴٪ از مردم در سال ۱۹۹۸، معتقد بودند که جهانی شدن اقتصاد برای آمریکا مفید است اما ۱۲٪ رهبران و ۳۵٪ مردم تصویری بر خلاف آن داشتند. (چهار پنجم) از مردم و کمتر از نیمی از رهبران سیاست خارجی معتقدند حمایت از محصولات آمریکایی باید یکی از اهداف بسیار مهم دولت باشد. ۵۰٪ یا بیشتر مردم و کمتر از ۳۰٪ رهبران از کاهش کمکهای اقتصادی به سایر کشورها حمایت کردند. در نظرسنجی‌های مختلف، ۶۰٪ یا بیشتر از مردم از تعریف‌ها حمایت کردند و به همان نسبت رهبران از کاهش و محدود کردن تعریف‌ها حمایت نمودند. اختلاف نظرهای مشابهی پیرامون مساله مهاجرت وجود دارد. در دو نظرسنجی در دهه‌ی ۱۹۹۰، ۷۴٪ و ۵۷٪ از مردم و ۳۱٪ و ۱۸٪ از نخبگان سیاست خارجی معتقد بودند که افزایش شمار مهاجران یک تهدید جدی برای آمریکا است. این اختلاف نظرها و اختلافاتی از این دست بین نخبگان و مردم، منجر به یک شکاف در حال رشد بین اولویت‌های مردم و بدنه‌ی اجرایی شده که در قوانین و مقررات دولت مرکزی منعکس گردیده است.

یک مطالعه‌ی دیگر در مورد اینکه آیا تغییرات در نظرات مردم در سطح وسیعی از مسائل به وسیله‌ی تغییرات همتراز در سیاست عمومی دنبال می‌شود یا نه، نشان داد که از دهه‌ی ۱۹۷۰ که ۷۵٪ هماهنگی بین نظرات مردم و سیاست دولت وجود داشت، تا ۶۷٪ در سال ۱۹۸۴-۱۹۸۷ و ۴۰٪ در ۱۹۹۲-۱۹۸۹ و ۳۷٪ در ۱۹۹۳-۱۹۹۴، یک کاهش مستمر در آن وجود دارد. نویسنده‌گان این پژوهش، نتیجه گرفتند که این سند بیش از همه به الگوی مستمری از سال ۱۹۸۰ اشاره دارد که یک

سطح معمولاً پایین و گاهی اوقات رو به کاهش از احساس مسئولیت به ویژه نسبت به افکار عمومی را نشان می‌دهد، خصوصاً در دو سال اول ریاست جمهوری کلیتون. آنها معتقد بودند که بدین لحاظ هیچ مبنای وجود ندارد که تصور کنیم کلیتون یا سایر رهبران سیاسی تسلیم خواست مردم می‌شوند. تحلیل‌گران معتقدند که یک شکاف نگران کننده بین دیدگاه مردم عادی و مقامات مسئول سیاست‌گذاری خارجی، پیرامون نقش آمریکا در مسائل جهانی وجود دارد و در حال رشد است.^(۱۹) سیاست‌های حکومت در اوآخر قرن بیستم، بیشتر و بیشتر از ترجیحات مردم آمریکا دور شده است. شکست رهبران سیاسی برای ارضای خواست مردم، پیامدهای قابل پیش‌بینی داشته است. زمانی که سیاست‌های حکومت پیرامون مسائل بسیار مهم، آشکارا از دیدگاه مردم منحرف شد، کاهش اعتماد نسبت به حکومت، کاهش منافع آن و کاهش مشارکت سیاسی و اتخاذ ابزار و روش‌های سیاست‌گذاری کنترل نشده، توسط نخبگان سیاسی قابل انتظار است. هر سه‌ی اینها در اوآخر قرن بیستم اتفاق افتاده است. دانشمندان علوم اجتماعی پیرامون این موضوعات بررسی‌های زیادی انجام دادند و به این نتیجه دست یافتند که هر سه‌ی این وقایع، بی‌شك دلایل زیادی دارند و اینکه گرایش به کاهش اعتماد عمومی در اکثر دموکراسی‌های صنعتی اتفاق افتاده است.

در حال حاضر، حداقل می‌توان در مورد آمریکا این‌گونه پنداشت که شکاف بین اولویت‌های مردم و سیاست‌های حکومت در هر سه مورد متجلی شده است. اولاً، اعتماد و اطمینان عمومی نسبت به دولت و موسسات خصوصی آمریکا به طور چشم گیری از دهه ۱۹۶۰ تا دهه ۱۹۹۰ کاهش یافته است. همان‌گونه که دانشمندان بر جسته فوق الذکر خاطر نشان کردند، نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که اعتماد عمومی نسبت به حکومت، تقریباً از دو سوم در دهه ۱۹۶۰ به حدود یک سوم در دهه ۱۹۹۰ رسیده است. به طور مثال، در آوریل ۱۹۶۶، ۵۶٪ از آمریکانی‌ها در ارتباط با جنگ در دنیاک ویتنام و ناآرامی‌های نژادی در کلیولند، شیکاگو و آتلانتا، این نظر را رد کردند که حاکمان کشور به اتفاقاتی که برای مردم می‌افتد، بی‌توجهند. در فاصله طولانی‌ترین دوره‌ی صلح و رفاه، طی بیش از دو نسل، یعنی در دسامبر ۱۹۹۷، ۵۷٪ آمریکانی‌ها همان دیدگاه را تائید کردند.

(۲۰)

زوال اعتماد عمومی به دولت طی این دهه‌ها به اندازه‌ای بوده که مردم اغلب به نهادهای مردمی و خصوصی اعتماد می‌کنند. تنها دو نهاد غیر انتخابی حکومت یعنی دادگاه عالی و تشکیلات نظامی با افزایش اعتماد عمومی مواجه شدند. دوم، همان‌گونه که بسیاری از مطالعات نشان داده است، میزان مشارکت و سرمایه‌گذاری مردم در اکثر مؤسسات دولتی در جامعه‌ی آمریکا همواره از دهه‌ی ۱۹۶۰ تا دهه‌ی ۱۹۹۰ کاهش یافته است. ۶۳٪ واحدین شرایط در سال ۱۹۶۰ رأی دادند که این رقم در سال ۱۹۹۶ به ۴۹٪ و در سال ۲۰۰۰ به ۵۱٪ کاهش یافت. به اضافه، چنان که توماس پترسون اظهار داشته است: "از سال ۱۹۶۰ مشارکت مردم تقریباً در تمام حوزه‌های انتخاباتی اعم از داوطلبانی که مبارزه انتخاباتی می‌کنند و بینندگانی که مناظرات تلویزیونی را پی می‌گیرند، تقلیل یافته است." با اینکه میزان جمعیت در سال ۱۹۶۰ صد میلیون کمتر از جمعیت کشور در سال ۲۰۰۰ بود، تعداد کسانی که مناظرات ریاست جمهوری اکبر ۱۹۶۰ را دنبال می‌کردند بیشتر از تعداد کسانی بود که این مناظرات را در سال ۲۰۰۰ پی می‌گرفتند. در دهه‌ی ۱۹۷۰، یک سوم مالیات‌دهندگان یک دلار از مبلغ مالیات‌شان را برای بودجه تصویب شده توسط کنگره برای حمایت از فعالیت‌های سیاسی اختصاص می‌دادند، در حالی که این میزان در سال ۲۰۰۰ به یک هشتم رسید (۲۱). سومین پیامد شکاف بین رهبران و مردم، افزایش سریع تعداد لوایح دولت حول مسائل مهم سیاسی است که از میان آنها برخی به هویت ملی مربوط می‌شوند. این لوایح، ابزار اصلاحات ترقی خواهانه، قبل از جنگ جهانی اول بوده است. سپس استفاده از این لوایح به طور مستمر از ۵۰ مورد در هر دوره دو ساله‌ی انتخاباتی به ۲۰ مورد در اوائل دهه‌ی ۱۹۷۰، کاهش یافت. با نادیده انجاشتن مسائل مورد توجه مردم حوزه‌های انتخابیه توسط مجالس قانون‌گذاری، لوایح دولتی در زوئن ۱۹۷۸ به طور چشمگیری مجدداً محبوبیت و اعتبار یافتند و آن هنگامی بود که ۶۵٪ از رأی دهنگان کالیفرنیا پیشنهاد شماره ۱۳ را پذیرفتد که به طور چشمگیری مالیات‌ها را محدود می‌کرد، و این به رغم مخالفت تقریباً تمامی نهادهای سیاسی دولتی، تجاری و ارتباط جمعی بود. این امر باعث سه برابر شدن تعداد لوایح دولتی گردید و آنها را به طور متوسط به ۶۱ در هر دوره‌ی انتخاباتی از اواخر دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۸ افزایش داد. ۵۵٪ لایحه در سال ۱۹۹۸، ۶۹٪ لایحه در سال ۲۰۰۰ و ۴۹٪ در ۲۰۰۲ به رأی گذشته شد. بین سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۴، ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶

رأی‌گیری دربارهٔ لوایح پیشنهادی در شش ایالت حول مسائل مربوط به هویت ملی آمریکا انجام شد. شش مورد مخالف دو زبانه شدن، شش مورد در ارتباط با تائید استفاده از زبان انگلیسی یا اعلام زبان انگلیسی به عنوان زبان رسمی دولتی و دو مورد در مخالفت با ترجیحات نژادی بودند. در تمامی این رقابت‌های تنگانگ، دولتمردان، دانشگاهیان، رسانه‌ها، مذهبیون، نخبگان اقتصادی با این لوایح مخالف بودند. در کلیه این رقابت‌ها جز یک مردم این لوایح را به طور متوسط با اختلاف ۷٪۶۳ تا ۸۵٪ تائید کردند. دیوید اس برودر در کتاب دمکراسی مخدوش شده بیان می‌کند که اعتماد بین حاکمان و شهروندان در حکومت‌های مبتنی بر نمایندگی به طور چشمگیری کاهش یافته است. امروز در آمریکا یک اختلاف نظر عمده بین نخبگان و عده کثیری از مردم بر سر هویت ملی برجسته آمریکا و مقایسه‌ی آن با سایر هویت‌ها و همچنین بر سر نقش در خور آمریکا در جهان وجود دارد. نخبگان به طور روزافزونی از مردمشان جدا می‌شوند و از طرف دیگر مردم نیز روز به روز از حکومت‌شان روی گردان می‌شوند.

آمریکا در جهان

نخبگان و مردم عادی آمریکا برای کشورشان چه نقشی در جهان قائلند و چگونه نگرش‌های جهانی، هویت آمریکایی را شکل می‌دهد. سه برداشت عمده پیرامون رابطهٔ آمریکا با سایر مناطق جهان وجود دارد. یک دیدگاه بیان می‌کند که آمریکائی‌ها می‌توانند همهٔ جهان را در درون خود پیذیرند، به این معنا که مرزهای کشورشان بر روی مردم و فرهنگ سایر کشورها باز باشد. آنها می‌توانند جامعه و فرهنگشان را متمایز از سایرین حفظ کنند. دسته‌ی اول جهان‌گرایان هستند که گرایش مسلط قبل از ۱۱ سپتامبر را تشکیل می‌دادند. آنها معتقدند آمریکا به واسطهٔ کالاهایش، ایده‌ها، دیدگاه‌ها و مردمش که بهترین هستند، به جهان عرضه می‌شود. ایده‌آل آنها جامعه‌ای باز با مرزهای آزاد، ترغیب هویت‌های فرهنگی، نژادی و قومی، تابعیت دوگانه و مهاجرت پذیری است. این دیدگاه به وسیلهٔ نخبگانی حمایت می‌شود که با نهادها، هنجارها و قوانین جهانی و نه نوع ملی آن هویت می‌یابند. آمریکا باید چند قومی، چند نژادی و چند فرهنگی باشد. تنوع و تکثر یک ارزش مهم است، حتی اگر ارزشی غالب نباشد. خارجیانی که زبان، مذهب و آداب رسوم مختلفی را به آمریکا می‌آورند، بیشتر از خود آمریکائی‌ها، آمریکایی می‌شوند. طبقهٔ متوسط آمریکا به طور

روزافزون با نهادهای جهانی آشنا می‌شود، به لحاظ اینکه به جای کار کردن با جوامع محلی، با جوامع جهانی در ارتباط است. فعالیت‌های آمریکانی‌ها بیش از آنکه توسط دولت فدرال و حکومت مرکزی کنترل شود، توسط قواعدی که از سوی مقامات بین‌المللی تعیین می‌شود، کنترل می‌گردد مثل سازمان ملل، سازمان تجارت جهانی، حقوق بین‌الملل و قراردادهای جهانی.

هويت ملی نفوذ خود را در مقایسه با سایر هويتها بيشتر از دست می‌دهد. در اين گرایش جهانگرایانه، جهان شکل تازه‌ای به آمریکا می‌دهد.

در نگرش امپرياليستی، اين آمریکاست که جهان را تغيير می‌دهد. پايان جنگ سرد و فروپاشی کمونيسم عامل مهمی در ايجاد نقش جهانی برای آمریکا بود. در نتيجه ليبرال‌ها توانيي تعقيب اهداف مياست خارجيشان را بدون وجود هیچ مانعی بر سر راه پيدا کردند. به زعم آنان اين اهداف امنيت ملی را تامين می‌کرد. از اين رو، ملت‌سازی و مداخله بشر دوستانه را ترويج دادند. ظهور آمریکا به عنوان تنها ابر قدرت جهان تاثيري مشابه بر محافظه کاران آمریکايني دارد. در طول جنگ سرد رقباي آمریکا نقش اورا به عنوان يك ابر قدرت به چالش می‌کشيدند. در آغاز هزاره اي جديد، محافظه کاران اينده‌ي تشکيل يك امپراتوري بزرگ آمریکايني و همچنین به کارگيري قدرت نظامي برای ايجاد تغيير در جهان بر طبق ارزش‌های آمریکايني را مورد تاكيد قرار دادند.

تمايil به يك امپراتوري، توسط اعتقاداتی از قبيل برتری قدرت آمریکا و ارزش‌های جهانی آمریکايني، تقويت می‌شود. به لحاظ اينکه قدرت آمریکا بيش از سایر کشورهاست، اين کشور مسئليت ايجاد نظم بین‌المللی و مقابله با همه‌ي کشورهای شرور و خود سر دنيا را بر عهده دارد. بر طبق اعتقادات جهان‌گرایانه، مردم سایر مناطق اساساً همان ارزش‌های آمریکايني را دارند. در غير اين صورت آنها خواهان اين ارزش‌ها هستند. در صورتی که اين تمайл را نداشته باشند، گزينه‌ي مناسب را برای خودشان به غلط ارزيزابی نموده‌اند و آمریکايان باید آنها را به پذيرش ارزش‌های جهانی که مورد حمایت آمریکاست ترغيب نمایند. در يك چنین جهانی، آمریکا هویتش را به عنوان يك ملت از دست می‌دهد و به عنصر مسلط يك امپراتوري فراميلی تبدیل می‌گردد.

اما نه تصور برتری و نه جهان‌شمولی، دقیقاً شکل جهان اوائل قرن ۲۱ را به تصویر نمی‌کشد. آمریکا تنها ابرقدرت است اما قدرت‌های بزرگ جهانی دیگری مثل بریتانیا، آلمان، فرانسه، روسیه،

چین، هند، ژاپن و همچنین قدرت‌های منطقه‌ای مثل برزیل، نیجریه، ایران، آفریقای جنوبی و اندونزی وجود دارند که آمریکا نمی‌تواند بدون مشارکت حداقل برخی از آنها به هیچ یک از اهداف مهم خود در جهان نائل آید. فرهنگ، ارزش‌ها، آداب، رسوم و نهادهای سایر جوامع قابل مقایسه با ارزش‌های آمریکایی نیست که بتوان آنها را در این قالب قرار داد. به طور کلی مردم این جوامع وابستگی عمیقی به اعتقادات و روش‌های سنتی زندگی خود دارند، علاوه بر این به رغم نخبگانشان، مردم آمریکا همواره ترویج دموکراسی را به عنوان یک هدف نازل‌تر در نظر می‌گیرند. ازانه‌ی دموکراسی به سایر جوامع، اغلب واکنش ضد آمریکایی را موجب می‌شود، مانند جنبش‌های مردمی در کشورهای آمریکای لاتین و جنبش‌های افراطی در کشورهای مسلمان. تفکرات جهانگرایی و امپریالیسم برای کاهش یا حذف اختلافات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی بین آمریکا و سایر کشورها تلاش می‌کنند.

رویکرد ملی، تمایز آمریکا را از سایر جوامع می‌پذیرد و به رسمیت می‌شناسد. طبق این رویکرد آمریکا نمی‌تواند جهانی شود و همین گونه آمریکا باقی می‌ماند. سایر جوامع هم نمی‌توانند آمریکایی شوند و به صورت آنچه هستند، باقی می‌مانند. آمریکا از سایر جوامع متفاوت است و این اختلاف به طور عمدی از تقدیم مذهبی و فرهنگ پروتستانیزم انگلیسی آنها ناشی می‌شود. در این رویکرد ناسیونالیسم به عنوان بدیل جهانگرایی و امپریالیسم مطرح است.

به مدت تقریباً ۴۰۰ سال فرهنگ پروتستانی - انگلیسی مهاجران، عنصر اولیه و اصلی هویت آمریکایی بوده است. در اینجا یک سوال مطرح می‌شود و آن اینکه، اگر در قرون ۱۷ و ۱۸ به جای پروتستان‌های انگلیسی، کاتولیک‌های فرانسه، اسپانیا یا پرتغال به آنجا مهاجرت می‌کردند، آیا آمریکا همان آمریکای امروز بود؟

پروتستانیزم انگلیسی آمریکا مرکب از ساختارهای اجتماعی و سیاسی و عناصر به ارث رسیده از انگلستان است که بیشتر شامل زبان انگلیسی به همراه مفاهیم و ارزش‌های ضد پروتستان است که به تدریج در انگلستان آشکار شد، اما مهاجران آن را با خود آوردند و با آن زندگی جدیدی را در قاره‌ی جدیدی شروع کردند.

آلدن وان گفته است: تقریباً همه چیز اساساً انگلیسی است. اشکال مالکیت زمین و کشت و زرع، سیستم حکومت و اشکال اصلی حقوقی و قانونی، انتخاب نوع فعالیت‌های تفریحی و سرگرمی و موارد بی‌شمار دیگر زندگی دسته جمعی، همه و همه انگلیسی‌اند.

آرتور شلرینگر نیز معتقد است: اساساً زبان، قانون، ساختارها، ایده‌های سیاسی، ادبیات، آداب و رسوم، اصول و اعمال مذهبی کشور جدید بر گرفته از انگلستان است. (۲۲)

با جرح و تعدیل‌هایی، این فرهنگ اصیل برای مدت بیش از ۳۰۰ سال حفظ شده است.

جان جین در ۱۷۸۹ یعنی بیش از ۲۰۰ سال قبل شش عنصر کلیدی را برای هویت آمریکایی بر شمرد یکی از اینها که همان نیاکان مشترک است دیگر وجود ندارد، اما پنج عنصر دیگر یعنی زبان، مذهب، اصول حکومت، آداب و رسوم و تجربه جنگی، با تغییلاتی حفظ شده‌اند.

اگر چه عناصر هویت آمریکایی که جی برمی‌شمرد دچار دگرگونی هایی شده است اما هنوز فرهنگ آمریکایی را در قرن ۲۰ تعریف و تعیین می‌کند. پروتستانیسم همواره از نفوذ اولیه و دائمی خود برخوردار بوده است.

فعالیت‌های مهاجران آلمانی مقیم پنسیلوانیا برای برابر ساختن زبان آلمانی و انگلیسی بیش از بقیه بنجامین فرانکلین را خشمگین کرد و در نهایت موفقیتی را کسب ننمود. (۲۳) حداقل تا پیش از ظهور دو زبانگی و تجمع زیاد مهاجران اسپانیایی زبان در میامی در جنوب غربی، آمریکا تنها کشور بزرگ با جمعیت بیش از ۲۰۰ میلیون نفر بود که همه آنها به یک زبان سخن می‌گفتند. سرتاسر قرن ۱۹ تا اواخر قرن ۲۰، مهاجران به پاییند بودن به اصول اساسی فرهنگ پروتستانیزم انگلیسی ترغیب می‌شدند. بایکل نواک در ۱۹۷۷ اظهار داشت که: مهاجران اروپای شرقی و جنوبی تلاش می‌کنند تا از طریق انتباطاق با فرهنگ انگلیسی – آمریکایی، آمریکایی شوند. آمریکایی سازی یک فرایند سرکوب روحی بزرگ است.

ویل کیم لیکا در ۱۹۹۵ اظهار داشت که تا قبل از دهه ۱۹۶۰ انتظار می‌رفت که مهاجران میراث بازماندگانشان را کار بگذارند و خودشان را با ارزش‌های فرهنگ موجود همانگ سازند، چیزی که او از آن به عنوان مدل انتباطاق انگلیسی نام می‌برد. (۲۴)

در خلال تاریخ آمریکا، مردمی که سفید پوست آنگلو ساکسون و پرووتستان بودند با پذیرش فرهنگ آنگلو ساکسون و ارزش‌های سیاسی آن، آمریکایی شدند که این امر هم به نفع خود آنان وهم به سود کثور بوده است.

میلیون‌ها مهاجر و فرزندان آنها در جامعهٔ آمریکا به ثروت، قدرت و جایگاه معتبر اجتماعی رسیدند و این بدین لحاظ است که خودشان را در فرهنگ غالب آمریکایی ادغام کردند. از این رو، این ادعا که آمریکائی‌ها ناگزیرند یکی از دو گزینهٔ هویت قومی — نژاد پرستانه سفید پوست را از یک سو و هویت مدنی انتزاعی متوقف بر تعهد به اصول سیاسی معین را از سوی دیگر انتخاب کنند، فاقد اعتبار است. هستهٔ اصلی هویت آنها، فرهنگی است که افراد و نسل‌هایی از مهاجران به وجود آورده و طی نسل‌ها در آن مستحیل شدند، این چیزی است که به آیین آمریکا حیات داده است. پرووتستانیسم در قلب این فرهنگ وجود داشته است.

مذهبی بودن، آمریکا را از بسیاری از دیگر جوامع غربی متمایز می‌سازد، همچنین آمریکائی‌ها به شدت مسیحی هستند که همین امر آنها را از بسیاری مردم غیر مذهبی منفک می‌کند. مذهبی بودن، آمریکائی‌ها را و می‌دارد که جهان را در قالب انسان‌های خوب و نیک سرشت یا بد و اهري‌منی بینند.

اغلب، این مذهبی بودن در نظر رهبران سایر جوامع نه تنها استثنائی و فوق العاده نیست بلکه در ملاحظات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی تأثیر منفی می‌گذارد.

مذهب و ناسیونالیسم در طول تاریخ غرب دست در دست هم و در کثار یکدیگر بوده‌اند. همان‌طور که یکی از مورخان نشان داده و گذشته نیز محتوا این مطلب را به اثبات رسانده است، هر نژادی اساساً به وسیلهٔ مذهب شکل یافته و ... در اروپا نیز مسیحیان دولت ملی را شکل داده‌اند.

ارتباط بین مذهب و ناسیونالیسم، در پایان قرن بیستم زنده و با نشاط است. آن کثورهایی که مذهبی‌ترند، بیشتر به ملی‌گرایی تمایل دارند.

یک بررسی در مورد ۴۱ کشور نشان داد جوامعی که در آن اغلب مردم در زندگی‌شان برای خدا ارزش زیادی قائلند، به کشورشان نیز بیشتر افتخار می‌کنند. (۲۵)

در درون کشورها نیز افرادی که مذهبی ترند، گرایش بیشتری به ملی‌گرایی دارند. نظرسنجی دیگری که در سال ۱۹۸۳ در مورد ۱۵ کشور اغلب اروپایی انجام شد، نشان داد که در هر یک از کشورهای مورد بررسی، افرادی که گفته‌اند مذهبی نیستند، کمتر به سربلندی کشورشان علاقمند بودند. به طور میانگین بیشتر مردم اروپا کمتر خدا را در اعتقاداتشان به حساب می‌آورند و نیز کمتر به کشورشان افتخار می‌کنند. (۲۶)

در هر دو حوزه‌ی مورد بحث آمریکا در رتبه‌ی ایرلند و لهستان و نزدیک به بالاترین سطح قراردارد. کاتولیک بودن برای هویت لهستانی و ایرلندی ضروری است. از این رو، مخالفت با میراث پروتستان برای آمریکا یک امر اساسی است. آمریکائی‌ها به شدت هم به خدا و هم به وطن معتقدند و آن دو را جدایی ناپذیر می‌دانند.

به طور خلاصه وفاداری‌ها و تضادها را مذهب شکل می‌دهد. جای تعجب نیست اگر آمریکائی‌ها برای یافتن هویت ملی و اهداف ملی شان به مذهب توسل جویند. عناصر مهمی از نخبگان آمریکایی با اینکه آمریکا یک جامعه‌ی جهان وطنی شود، مخالفند. اما سایر نخبگان خواهان ایفای نقش امپراتوری توسط آمریکا هستند و این در حالی است که قسمت اعظم مردم آمریکا به ارزش‌های ملی‌گرایانه و همچنین حفظ و تقویت هویت چند سده‌ای خود پایبندند.

آمریکا در جهان مستحیل می‌گردد. جهان در آمریکا مستحیل می‌شود. آمریکا باقی می‌ماند.

جهان‌گرایی؟ امپراتوری؟ ملی‌گرایی؟، کدام یک. انتخاب آمریکائی‌ها آینده‌شان را به عنوان یک ملت و همچنین آینده جهان را شکل خواهد داد.

فهرست منابع

- (1) "How Global Is My Company?" Communiqué, Global Business Policy Council, A.T. Kearney, No. 2 (Fourth Quarter, 2000), p. 3; Statement by John Davey, Directorate of Intelligence, CIA, television interview, March 11, 1999.
- (2) Hunter and Yates, "In the Vanguard of Globalization: The World of American Globalizers", in Peter L. Berger and Samuel Huntington, eds., *Many Globalizations: Cultural Diversity in the Contemporary World* (New York: Oxford University Press, 2000), p. 345.
- (3) John Micklethwait and Adrian Wooldridge, *A Future Perfect: The Challenge and Hidden Promise of Globalization* (New York: Crown Business, 2000), p. 235; "How Global Is My Company?", p. 4.
- (4) Adam Clymer, "The Nation's Mood", *New York Times Magazine*, December 11, 1983, p. 47.
- (5) Reich, "What Is a Nation?", *Political Science Quarterly*, (Summer 1991), p. 193.
- (6) Micklethwait and Wooldridge, *A Future Perfect*, pp. 241-2.
- (7) Nussbaum, "Patriotism and Cosmopolitanism", in Martha C. Nussbaum et al., *For Love of Country: Debating the Limits of Patriotism* (Boston: Beacon Press, 1996), pp. 4-9; Gutmann, "Democratic Citizenship", *ibid.*, pp. 68-9; Lipsitz, "Dilemmas of Beset Nationhood: Patriotism, the Family, and Economic Change in the 1970s and 1980s", in John Bodnar, ed., *Bonds of Affection: Americans Define Their Patriotism* (Princeton: Princeton University Press, 1996), p. 256; Sennett, "America is Better Off Without A 'National Identity'", *International Herald Tribune*, January 31, 1994; Spiro, "New Global Communities: Non-Governmental Organizations in International Decision-Making Institutions", *Washington Quarterly* (Winter 1995), p. 45.
- (8) Rabkin, *Why Sovereignty Matters* (Washington, DC: AEI Press, 1998), p. 51-ff.
- (9) Rorty, *Achieving Our Country: Leftist Thought in Twentieth-Century America* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1998), p. 15; Rorty, "The Unpatriotic Academy", *New York Times*, February 13, 1994.

- (10) ABC-Washington Post-Gallup poll, September 2002.
- (11) Pippa Norris, ed., *Critical Citizens: Global Support for Democratic Government* (New York: Oxford University Press, 1999), pp. 38-42.
- (12) Washington Post National Weekly Edition, June 16-20, 1989.
- (13) Steve Farkas et al., *A Lot to Be Thankful For: What Parents Want Children to Learn About America* (New York: Public Agenda, 1998), p. 35.
- (14) Russell Dalton, *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies* (Chatham, NJ: Chatham House, 1996), pp. 275-6; Norris, ed., *Critical Citizens*, pp. 38-42; Tom W. Smith and Lars Jarkko, *National Pride: A Cross-National Analysis* (Chicago: University of Chicago/National Opinion Research Center, GSS Cross National Report, 1998), pp. 3-4.
- (15) Everett Carll Ladd, Jr. and Seymour Martin Lipset, *Survey of the Social, Political, and Educational Perspectives of American College and University Faculty* (Washington, DC: National Institute of Education, 1970), pp. 141-6; Ladd and Lipset, *The Divided Academy: Professors and Politics* (New York: McGraw-Hill, 1975), pp. 141-6; Rothman, "Academics on the Left", *Society* (March-April 1986), p. 6; Connecticut Mutual Life Insurance Co., *Report on American Values in the 80's: The Impact of Belief* (New York: Research & Forecasts, 1986), pp. 27-8.
- (16) Citrin, "The End of American Identity?", in Stanley A. Renshon, ed., *One America? Political Leadership, National Identity, and the Dilemmas of Diversity* (Washington, DC: Georgetown University Press, 2001), p. 303.
- (17) Citrin et al., "Is American Nationalism Changing?, Implications for Foreign Policy", *International Studies Quarterly* (March 1994), pp. 26-7.
- (18) The quadrennial polls of the Chicago Council on Foreign Relations are indispensable sources of the views on foreign policy of both the public and a selected sample of foreign policy leaders. Unless otherwise indicated, the data used here come from these reports.
- (19) Lawrence R. Jacobs and Robert Y. Shapiro, "Debunking the Pandering Politician Myth", *Public Perspective* (April/May 1997), pp. 3-5; Alan D. Monroe, "Public Opinion and Public Policy, 1980-1993", *Public Opinion Quarterly* (Spring 1998), p. 6; Richard Morin, "A Gap in

- Worldviews", Washington Post Weekly Edition, April 19, 1999, p. 34.
- (20) Susan J. Pharr, Robert D. Putnam and Russell J. Dalton, "What's Troubling the Trilateral Democracies", in Susan J. Pharr and Robert D. Putnam, eds., *Disaffected Democracies: What's Troubling the Trilateral Countries?* (Princeton: Princeton University Press, 2000), pp. 9-10.
- (21) Thomas E. Patterson, *The Vanishing Voter: Public Involvement in an Age of Uncertainty* (New York: Knopf, 2002), pp. 4-5.
- (22) Vaughan, "Seventeenth Century Origins of American Culture", in Stanley Coben and Lorman Ratner, eds., *The Development of an American Culture* (New York: St. Martin's Press, 1983), pp. 30-2; Arthur M. Schlesinger, Jr., *The Disuniting of America* (New York: Norton, 1998), p. 34.
- (23) James A. Morone, "The Struggle for American Culture", PS: Political Science & Politics (September 1996), pp. 428-9; John Higham, *Send These to Me: Jews and Other Immigrants in Urban America* (New York: Atheneum, 1975), p. 180.
- (24) Michael Novak, *Further Reflections on Ethnicity* (Middletown, PA: Jednota Press, 1977), p. 26; Will Kymlicka, *Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights* (New York: Oxford University Press, 1995), p. 14.
- (25) Hastings, *The Construction of Nationhood: Ethnicity, Religion, and Nationalism* (New York: Cambridge University Press, 1997), pp. 185-7, 205.
- (26) Ronald Inglehart and Marita Caballo, "Does Latin America Exist?", PS: Political Science and Politics (March 1997), p. 38.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی